

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมครูประจำการ เพื่อสอนนักเรียนประถมศึกษาที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง มีสาระสำคัญโดยสรุปดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมครูประจำการ เพื่อสอนนักเรียนประถมศึกษาที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
  - 1.1 ศึกษาทฤษฎีและตั้งกรอบความคิดโดยทำการศึกษาข้อมูลที่เป็นและเกี่ยวข้องกับ
  - 1.2 สัมภาษณ์ครู โดยใช้การสัมภาษณ์ครูประถมศึกษา จำนวน 10 คน ถึงความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการสอนนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งของครูในปัจจุบัน
  - 1.3 ประมวลข้อความรู้และข้อสังเกตต่าง ๆ ที่ได้เป็นหมวดหมู่เพื่อใช้ในการสร้างโปรแกรมในขั้นต่อไป
2. สร้างโปรแกรมฝึกอบรมและตรวจสอบคุณภาพโปรแกรม
  - 2.1 ร่างรายละเอียดต่าง ๆ ของโปรแกรมฝึกอบรม ดังนี้
    - 1) สาระในโปรแกรม ประกอบด้วย
      - 1.1) แนวเหตุผล

- 1.2) ความเชื่อพื้นฐาน
- 1.3) หลักการ
- 1.4) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม
- 1.5) เนื้อหา
- 1.6) ขั้นตอนการจัดฝึกอบรม
- 1.7) รายการสื่อ
- 1.8) กลุ่มเป้าหมาย
- 1.9) กำหนดการ

2) สื่อประกอบโปรแกรม ประกอบด้วยเอกสาร 2 ชุด ได้แก่

2.1) คู่มือการจัดฝึกอบรม ประกอบด้วย

2.1.1) สำระสำคัญ

2.1.2) เครื่องมือในการจัดฝึกอบรม ดังนี้

ก. ด้านการเตรียมการ ได้แก่ แบบบันทึก

การเตรียมการ

ข. ด้านการดำเนินการ ได้แก่ แบบบันทึก

การจัดดำเนินการ และแบบเยี่ยมการปฏิบัติงานในชั้นเรียนของครู

ค. ด้านการประเมินผลการฝึกอบรม ได้แก่

แบบทดสอบความรู้ แบบประเมินผลการฝึกอบรมโดยครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม และแบบประเมินผลการฝึกอบรมโดยผู้จัด

2.2) ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง จำนวน 7 เล่ม ดังนี้

เล่มที่ 1 ชื่อ ADHD คืออะไร : ความหมาย ลักษณะ

เกณฑ์พิจารณา สาเหตุ และการวินิจฉัยเด็ก ADHD ของแพทย์)

เล่มที่ 2 ชื่อ หลักการสอนเด็ก ADHD I : การปรับ

โครงสร้าง การลดสิ่งรบกวน และการเพิ่มสิ่งกระตุ้นของสื่อและบรรยากาศ

เล่มที่ 3 ชื่อ หลักการสอนเด็ก ADHD II : การปรับ

ความคาดหวังและกิจกรรมให้สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็ก

เล่มที่ 4 ชื่อ หลักการสอนเด็ก ADHD III : การให้
ข้อมูลย้อนกลับและการเสริมแรงอย่างเป็นระบบและเป็นลายลักษณ์อักษร

เล่มที่ 5 ชื่อ เทคนิคการสอนซ่อมเสริมเด็ก ADHD

เล่มที่ 6 ชื่อ การประสานงานระหว่างครูกับนักวิชาชีพ

เล่มที่ 7 ชื่อ การประสานงานระหว่างครูกับผู้ปกครอง

2.2 นำสื่อประกอบโปรแกรมไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่านประเมิน โดยใช้แบบ
ประเมินแบบกำหนดคะแนนรายข้อ

2.3 นำสื่อประกอบโปรแกรมไปปรับปรุง

2.4 นำชุดฝึกอบรมด้วยตนเองทั้ง 7 เล่มและแบบทดสอบความรู้ไปทดลองใช้
กับครูประถมศึกษาที่สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2537 ในเขต
กรุงเทพมหานคร จำนวน 10 คน เพื่อนำผลมาหาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง
หาค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเที่ยงของแบบทดสอบความรู้

3. ทดลองใช้โปรแกรมเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของโปรแกรม

3.1 สมมติฐานการทดลองใช้โปรแกรม

หลังจากการทดลองใช้โปรแกรมฝึกอบรมครูประจำการ ครูประถมศึกษาที่มี
ความรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่เด็กเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง
สูงขึ้นกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

3.2 ประชากรและตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูประจำชั้นของเด็กที่แพทย์วินิจฉัย
ว่าเป็นนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง โดยคัดเลือกตัวอย่างประชากรด้วยวิธี
สุ่มแบบเจาะจง คือ เลือกจากนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2537 ในเขต
กรุงเทพมหานคร ที่ได้รับการบำบัดรักษาจากแผนกจิตเวชศาสตร์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ หรือ
โรงพยาบาลเด็ก และได้รับความยินยอมจากทั้งผู้ปกครองของนักเรียนและตัวครูเอง มีจำนวน
ทั้งสิ้น 10 คน

3.3 ดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1) ขอความร่วมมือและการยินยอมจากผู้ปกครองของนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งที่มารับการรักษาที่โรงพยาบาล ผ่านทาง จิตแพทย์เด็ก แผนกจิตเวชศาสตร์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และโรงพยาบาลเด็ก เมื่อได้รับการยินยอมจากผู้ปกครองแล้วผู้วิจัยจึงเข้าศึกษาข้อมูลเพื่อให้ทราบว่านักเรียนแต่ละคนกำลังศึกษาอยู่ชั้นใดในโรงเรียนใด
- 2) ติดต่อครูประจำชั้นที่สอนนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง เพื่อชี้แจงและขอความร่วมมือในการวิจัยอย่างไม่เป็นทางการ
- 3) นำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่งถึงผู้ปกครองของนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง เพื่อขออนุญาตผู้ปกครองอย่างเป็นทางการ และส่งถึงสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร และสำนักงานการศึกษาเอกชน ขอความร่วมมืออย่างเป็นทางการต่อไป
- 4) ดำเนินการทดลองจัดฝึกอบรม โดยใช้สื่อต่าง ๆ ตามแนวที่กำหนดไว้ในคู่มือการจัดฝึกอบรม

4. ประเมินผลโปรแกรมโดยใช้วิธีการประเมินและเกณฑ์ดังนี้

4.1 ทดสอบความรู้ครูโดยใช้แบบทดสอบก่อนศึกษาชุดฝึกอบรมและแบบทดสอบหลังศึกษาชุดฝึกอบรม ในชุดฝึกอบรมด้วยตนเองทั้ง 7 เล่ม โดยมีเกณฑ์ว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้คะแนนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

4.2 ทดสอบความรู้ครูโดยใช้แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยมีเกณฑ์ว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร้อยละ 80 ได้คะแนนร้อยละ 60 ขึ้นไป และผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้คะแนนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

4.3 ประเมินความคิดเห็นของครูต่อผลการฝึกอบรมโดยใช้แบบประเมินผลการฝึกอบรมโดยครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยมีเกณฑ์ว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมร้อยละ 80 ประเมินการฝึกอบรมระดับปานกลางขึ้นไป

5. ปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมฝึกอบรมครูประจำการ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. โปรแกรมฝึกอบรมครูที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย คู่มือการจัดฝึกอบรม และ ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง

1.1 คู่มือการจัดฝึกอบรม ประกอบด้วย

1) สำระสำคัญ ได้แก่ แนวเหตุผล ความเชื่อพื้นฐาน หลักการ วัตถุประสงค์ของโปรแกรม เนื้อหา ขั้นตอนการจัดฝึกอบรม รายการสื่อ กลุ่มเป้าหมาย และ กำหนดการ

2) เครื่องมือในการจัดฝึกอบรม

1.2 ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง จำนวน 7 เล่ม

ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองแต่ละเล่มประกอบด้วย คำแนะนำการใช้ชุด ฝึกอบรมด้วยตนเอง แบบทดสอบก่อนศึกษาชุดฝึกอบรม เฉลยคำตอบ วัตถุประสงค์ แนวคิด เนื้อหา กิจกรรมฝึกปฏิบัติ สรุป แบบทดสอบหลังการศึกษาชุดฝึกอบรม เฉลยคำตอบ สรุปผลการเรียนรู้ และบรรณานุกรม ได้แก่

เล่มที่ 1 ADHD คืออะไร : ความหมาย ลักษณะ เกณฑ์พิจารณา สาเหตุ และการวินิจฉัยเด็ก ADHD ของแพทย์

เล่มที่ 2 หลักการสอนเด็ก ADHD I : การปรับโครงสร้าง การลดสิ่งรบกวน และการเพิ่มสิ่งกระตุ้นของสื่อและบรรยากาศ

เล่มที่ 3 หลักการสอนเด็ก ADHD II : การปรับความคาดหวังและกิจกรรมให้สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็ก

เล่มที่ 4 หลักการสอนเด็ก ADHD III : การให้ข้อมูลป้อนกลับและการเสริมแรงอย่างเป็นระบบและเป็นลายลักษณ์อักษร

เล่มที่ 5 เทคนิคการสอนซ่อมเสริมเด็ก ADHD

เล่มที่ 6 การประสานงานระหว่างครูกับนักวิชาชีพ

เล่มที่ 7 การประสานงานระหว่างครูกับผู้ปกครอง

2. การทดลองใช้โปรแกรมเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของโปรแกรมฝึกอบรมครูพบว่า

- 2.1 คะแนนจากแบบทดสอบหลังการศึกษาชุดฝึกอบรมแต่ละเล่ม สูงกว่าคะแนนจากแบบทดสอบก่อนศึกษาชุดฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
- 2.2 คะแนนจากแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูทุกคนได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ 60
- 2.3 ครูนำเทคนิคและวิธีการสอนบางเทคนิคไปใช้ในการปฏิบัติงานในชั้นเรียนของครู
- 2.4 ครูประเมินผลการฝึกอบรมอยู่ในระดับดีถึงดีมาก ($\bar{X} = 4.6$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมครูประจำการเพื่อสอนนักเรียนประถมศึกษาที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง มีประเด็นอภิปรายดังนี้

1. ผลการวิจัย

1.1 ประสิทธิภาพของโปรแกรม

โปรแกรมฝึกอบรมครูประจำการเพื่อสอนนักเรียนประถมศึกษาที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการฝึกอบรมครูประจำการได้ดี เพราะจากการทดลองใช้โปรแกรมฝึกอบรมนี้ ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง ซึ่งพิจารณาได้จากคะแนนแบบทดสอบหลังการศึกษาชุดฝึกอบรม สูงกว่าคะแนนจากแบบทดสอบก่อนการศึกษาชุดฝึกอบรม ในชุดฝึกอบรมด้วยตนเองทุกเล่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และจากคะแนนแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม ซึ่งหลังการฝึกอบรมมีคะแนนสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมยังมีความตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องช่วยเหลือนักเรียนเหล่านี้ พิจารณาได้จากแบบเยี่ยมการปฏิบัติงานในชั้นเรียนของครู พบว่าครูมีการนำเทคนิควิธีสอนไปใช้ปฏิบัติพอสมควร และ จากแบบประเมินผลการฝึกอบรมโดยครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งครูประเมินไว้ในระดับดีถึงดีมาก ($x=4.6$) ครูได้แสดงความคิดเห็นว่าจากการฝึกอบรมครูทำให้ครูได้เข้าใจ

สภาพปัญหาของนักเรียนเหล่านี้ ได้ทราบถึงวิธีสอนวิธีแก้ไขปัญหา ช่วยทำให้ครูมีความอดทนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งยังช่วยให้ครูไม่เครียด นักเรียนมีความสุขกับการเรียน ตลอดจนครูสามารถนำเทคนิคที่ได้รับไปปรับใช้กับนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับนักเรียนเหล่านี้ได้

อนึ่งการศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเองทั้ง 7 เล่มของครูนั้น ครูสามารถทำคะแนนได้สูงจากแบบทดสอบก่อนศึกษาชุดฝึกอบรม ได้แก่ เล่มที่ 1 ADHD คืออะไร : ความหมาย ลักษณะ เกณฑ์พิจารณา สาเหตุ และการวินิจฉัย เล่มที่ 6 การประสานงานระหว่างครูกับนักวิชาชีพ และเล่มที่ 7 การประสานงานระหว่างครูกับผู้ปกครอง น่าจะเนื่องมาจากสาเหตุดังนี้ เล่มที่ 1 ADHD คืออะไร : ความหมาย ลักษณะ เกณฑ์พิจารณา สาเหตุ และการวินิจฉัย ครูได้รับเนื้อหาจากการปฐมนิเทศที่มีวิทยากรให้ความรู้พื้นฐานเบื้องต้นก่อนเริ่มศึกษาด้วยตนเอง เล่มที่ 6 การประสานงานระหว่างครูกับนักวิชาชีพ และเล่มที่ 7 การประสานงานระหว่างครูกับผู้ปกครอง เนื้อหาของทั้ง 2 เล่มนี้มีความสัมพันธ์กับสิ่งที่ครูปฏิบัติค่อนข้างสูงและเป็นสิ่งที่ครูมีพื้นฐานจากประสบการณ์ตรงมาบ้างแล้ว ส่วนเล่มที่ 2 หลักการสอนเด็ก ADHD I : การปรับโครงสร้าง การลดสิ่งรบกวน และการเพิ่มสิ่งกระตุ้นของสื่อและบรรยากาศ และเล่มที่ 3 หลักการสอนเด็ก ADHD II : การปรับความคาดหวังและกิจกรรมให้สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็ก ซึ่งครูสามารถทำคะแนนจากแบบทดสอบหลังศึกษาชุดฝึกอบรมได้เพิ่มขึ้นมากกว่าเล่มอื่น ๆ น่าจะเป็นเพราะเนื้อหาของทั้งสองเล่มนี้เป็นความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานสอนของครูโดยตรง ทำให้ครูมีความสนใจในการศึกษาสูง คะแนนจึงสูงกว่าเล่มอื่น ๆ

ส่วนการประเมินผลการทดลองใช้โปรแกรมฝึกอบรมครูนั้น ผู้วิจัยได้เดินทางไปแบบทดสอบประเมินผลการฝึกอบรมโดยครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม ไปให้ครูทำในแต่ละโรงเรียน และพบว่าครูบางท่านก็มีเวลาว่างน้อยในการทำแบบทดสอบความรู้ และแบบประเมินผล ทำให้รีบทำคะแนนจึงออกมาไม่ดีนัก และบางโรงเรียนสถานที่ในการทำแบบทดสอบความรู้และแบบประเมินผลไม่เหมาะสมคือมีเสียงรบกวน ทำให้คะแนนออกมาไม่ดีนักเช่นกัน ดังนั้นในการประเมินผลการทดลองใช้โปรแกรมฝึกอบรม ถ้าสามารถควบคุมได้ควรจัดเวลาและสถานที่ที่เหมาะสมในการสอบให้แก่ครู โดยควรจัดให้มีการสัมมนาหลังการฝึกอบรมเพื่อครูจะได้พบปะพูดคุยถึงปัญหาต่าง ๆ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน และให้ครูทำแบบทดสอบความรู้และแบบประเมินผลพร้อม ๆ กันทุกคน

1.2 ลักษณะสำคัญของโปรแกรม

โปรแกรมนี้อาจมีลักษณะสำคัญ คือ ได้พัฒนาขึ้นตามหลักวิชา ผ่านการตรวจสอบเนื้อหา และมีลักษณะสำเร็จรูป พร้อมทั้งจะนำไปใช้ได้ทันที ทำให้สะดวกแก่ผู้ใช้ อีกทั้งนอกจากการใช้ทั้งโปรแกรมแล้ว ผู้ใช้อาจใช้ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเล่มใดเล่มหนึ่งหรือหลายเล่ม เพื่อแก้ปัญหาความต้องการเฉพาะของครูแต่ละคน หรือแต่ละโรงเรียน หรือความต้องการของหน่วยงานหรือชุมชน เพราะชุดฝึกอบรมด้วยตนเองแต่ละเล่มมีลักษณะเบ็ดเสร็จในตัวเอง นอกจากนี้ แบบเบี่ยงการปฏิบัติงานในชั้นเรียนของครูยังอาจนำมาปรับใช้เพื่อใช้ในการนิเทศครูผู้สอนนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งได้ด้วย การใช้โปรแกรมนี้อาจมีทางเลือกที่หลากหลายและยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม

2. ข้อสังเกตจากข้อมูลในงานวิจัย

ข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจ ตั้งเป็นข้อสังเกตได้ดังนี้

2.1 ภาวะความเสี่ยงของนักเรียนไทยที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งระดับประถมศึกษา

ปัญหาที่พบจากที่ผู้วิจัยไปติดต่อกับครูเข้ารับการศึกษาได้แก่ ครูบางท่านปฏิเสธการเข้ารับการศึกษา โดยกล่าวว่า การที่เด็กมีลักษณะซน ไม่อยู่นิ่ง เป็นเพราะผู้ปกครองเลี้ยงลูกไม่ดี ตามใจลูกมากเกินไป นอกจากนี้ขณะที่ผู้วิจัยติดต่อกับผู้ปกครองเพื่อขอข้อมูลของครูประจำชั้นของนักเรียน ผู้ปกครองบางท่านเตือนผู้วิจัยก่อนติดต่อกับครูประจำชั้นว่าอาจจะติดต่อกับครูประจำชั้นของลูกตนไม่สำเร็จ เพราะครูโกรธเมื่อทราบว่าผู้ปกครองพาลูกไปพบแพทย์ และครูบางท่านบอกแพทย์ว่านักเรียนปกติเมื่อแพทย์ติดต่อกับครู ประกอบกับผลการสัมภาษณ์ครู และจากประสบการณ์ของผู้วิจัยที่ทำงานกับครูจำนวนหนึ่ง ซึ่งล้วนสอดคล้องกัน แสดงว่า ครูมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งเป็นอันมาก และมีผลถึงการรับรู้ของครูที่คิดว่านักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง เป็นนักเรียนที่ไม่ตั้งใจเรียน ไม่มีความรับผิดชอบ ขี้เกียจ เกเร ซึ่งเป็นความเข้าใจคลาดเคลื่อน ทำให้ครูปฏิบัติต่อนักเรียนได้ไม่เหมาะสม ได้แก่ ดุนักเรียนบ่อย ๆ ให้นักเรียนนั่งนิ่ง ๆ อยู่กับที่ ให้นักเรียนแค้นงานเพิ่มมากขึ้น ให้นักเรียนนั่งโต๊ะไกลจากครู เป็นต้น โดยครูได้สอนนักเรียนเหล่านี้ตามรูปแบบที่ตน

เคยสอนโดยวิธีเดียวกับที่ใช้สอนนักเรียนคนอื่น ๆ ในชั้นเรียน รวมทั้งจากคำบอกกล่าวของ
 จิตแพทย์หลายท่านพบว่า มีครูจำนวนหนึ่งไม่ยอมรับเรื่องนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรม
 ไม่อยู่นิ่ง จึงไม่ยอมรับและไม่ให้ความร่วมมือในการประสานงานกับนักวิชาชีพ ทำให้นักเรียนคับข้องใจ
 โกรธ เครียด ก้าวร้าว มีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อตนเอง และไม่อยากเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ
 ซูแพน (Zupan, 1991) คือ การทำงานที่ทำให้เกิดความเครียดจะมีอิทธิพลต่อนักเรียนที่มีสมาธิ-
 บกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง นักเรียนจะมีความก้าวร้าวและการตอบสนองอย่างก้าวร้าวภายหลัง
 ที่ได้รับการทำให้โกรธ และนักเรียนที่มีความโกรธสูงนั้นจะมีความก้าวร้าวและพฤติกรรมแก้แค้นสูงขึ้น
 ด้วย และส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอีกด้วย ดังงาน
 วิจัยของ การ์รอร์ท (Garrott, 1992) พบว่า กลุ่มของนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรม
 ไม่อยู่นิ่งมีคะแนนลบมากกว่ากลุ่มนักเรียนปกติทั้งในเรื่องความสามารถเชิงวิชาการและความสามารถ
 ทางด้านกีฬา และนักเรียนเหล่านี้ที่มีอายุน้อยกว่าจะมีลักษณะท่าทางและการมองเห็นคุณค่าของตนเอง
 มากกว่านักเรียนที่อายุมากกว่า ปัญหาเหล่านี้ทั้งด้านพฤติกรรมและการเรียนการสอน ครูเป็นบุคคล
 ที่สามารถช่วยเหลือนักเรียนได้โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ นอกจากนี้ในการทดลองใช้โปรแกรมยังพบว่า
 ในห้องเรียนของครูที่เป็นตัวอย่างประชารัตนั้นยังมีนักเรียนอีกจำนวนไม่น้อยในชั้นเรียนที่น่าสงสัยว่า
 เป็นนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง ซึ่งนอกจากการช่วยเหลือทางการศึกษาแล้ว
 นักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งยังต้องการการช่วยเหลือทางการแพทย์ควบคู่กัน
 ไป แต่ในความเป็นจริงมีนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งอีกจำนวนมากที่ไม่ได้รับการ
 ช่วยเหลือจากแพทย์ จากการเยี่ยมชั้นเรียนและการรายงานของครูพบว่า นักเรียนเหล่านั้นไม่มีใคร
 ใดตระหนักที่จะให้ความช่วยเหลือ ทำให้นักเรียนพบภาวะเสี่ยงที่จะทำให้นักเรียนถูกมองว่า เป็นคน
 ขาดความรับผิดชอบ ซุกซน ขี้เกียจ ฯลฯ ซึ่งมีผลต่อการมองตนเองของนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ทาง
 การเรียน การไม่ได้รับความช่วยเหลือนั้นเกิดจากความไม่ใส่ใจ และ/หรือความไม่รู้ของผู้ปกครอง
 ประกอบกับความจำกัดทางอัตราส่วนของจิตแพทย์เด็กกับจำนวนนักเรียนที่ไม่สมดุลกัน ดังนั้นผู้ที่จะให้
 ความช่วยเหลือนักเรียนได้ทันทั่วถึง คือ ครู ซึ่งจะสามารถช่วยบรรเทาปัญหาได้มาก ครูจึงจำเป็นที่
 จะต้องมีความรู้ที่จะช่วยเหลือนักเรียนเหล่านี้ จากการที่ผู้วิจัยติดต่อกับผู้ปกครองของนักเรียนเหล่านี้
 เพื่อขอความร่วมมือ พบว่าผู้ปกครองมีความสนใจในโปรแกรมฝึกอบรมและได้ขอชุดฝึกอบรมด้วย
 ตนเองจากผู้วิจัยเพื่อไปศึกษา แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองมีความต้องการที่จะได้รับความรู้
 ความช่วยเหลือ คำแนะนำ และต้องการที่พึ่งเป็นอย่างมาก และจากผลการวิจัยของ คอลเลียร์

(Collier, 1989) ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับการฝึกอบรมผู้ปกครองของนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่อง ผลการวิจัยพบว่าการฝึกอบรมผู้ปกครองมีผลในการลดปัญหาพฤติกรรมโดยทั่วไปของนักเรียน ครูจึงเป็นกลไกสำคัญในการให้ความช่วยเหลือนักเรียน ทั้งที่ช่วยเหลือโดยตรงในห้องเรียน และช่วยโดยการให้ความรู้ คำแนะนำแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับนักเรียนกลุ่มนี้ และหากครูไม่ได้รับการพัฒนาให้มีคุณสมบัติที่จะทำงานดังกล่าว นักเรียนกลุ่มนี้จะตกอยู่ในภาวะเสี่ยงสูงมากต่อความล้มเหลวในการเรียน อันมีผลต่อความล้มเหลวในการดำรงชีวิต และเกิดปัญหาพฤติกรรมต่อมา

2.2 ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อโปรแกรม

แม้ว่าโปรแกรมนี้ประสบความสำเร็จในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจของครู แต่พฤติกรรมการสอนของครูที่ได้เก็บข้อมูลประกอบนั้นเปลี่ยนแปลงไม่มากเท่าที่ควร เพราะ ครูมีความจำกัดในเรื่องต่าง ๆ หลายเรื่องด้วยกัน สิ่งที่พบจากการทดลองใช้โปรแกรมว่าจะทำให้ครูเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนได้มากมีดังนี้

1) แรงจูงใจในการสอนนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งของตัวครู

จากการที่พฤติกรรมการสอนของครูแต่ละคนแตกต่างกันไป ผู้วิจัยจึงได้พยายามศึกษาความสัมพันธ์ที่อาจเป็นไปได้ระหว่างคะแนนความรู้กับปัจจัยต่าง ๆ พบว่าคะแนนความรู้กับอายุการทำงานไม่มีความสัมพันธ์กันเลย ขณะที่คะแนนความรู้กับความกระตือรือร้นของครูมีความสัมพันธ์กัน แสดงให้เห็นว่าครูโดยทั่วไปมีศักยภาพในการสอนนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง แต่ครูที่มีแรงจูงใจสูงจะมีการเรียนรู้สูง ดังนั้น ในการจัดการฝึกอบรมการคัดเลือกครูเข้าฝึกอบรมในเบื้องต้นจึงควรคัดเลือกครูที่มีความสนใจ ต้องการความช่วยเหลือ และมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งส่งผลให้ครูดังกล่าวมีความตั้งใจในการอ่านและศึกษาชุดการฝึกอบรมด้วยตนเอง สอดคล้องกับหลักการสอนที่ว่า การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพนั้นนอกจากกิจกรรมการเรียนรู้จะทำทนายแล้ว สิ่งที่เรียนจะต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียนสอดคล้องกับประสบการณ์เดิม สิ่งที่เรียนมีจุดหมายที่ชัดเจน มีคุณค่า และมีประโยชน์ต่อผู้เรียน (กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ, 2528)

2) สัดส่วนของนักเรียนต่อครูและพื้นที่ใช้สอยในห้อง

ห้องเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมากเกินไป และไม่มีพื้นที่ในการ

เคลื่อนไหวทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นห้องเรียนที่ไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง และการเรียนรู้ของนักเรียนอื่น ๆ อีกด้วย ดังนั้นจึงควรมีการตรวจสอบและควบคุมอย่างเข้มงวดในเรื่องมาตรฐาน ขนาด พื้นที่ห้องเรียน และจำนวนนักเรียนต่อห้องไม่ให้จำนวนนักเรียนต่อห้องมากเกินไป เพราะการที่มีนักเรียนจำนวนมาก นอกจากจะเพิ่มภาระการทำงานให้ครูแล้วยังจะทำให้ครูดูแลเอาใจใส่แก่นักเรียนไม่ทั่วถึง และไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นและคล่องตัวได้

3) ภาระงานด้านอื่นนอกจากงานสอนของครู

ผู้วิจัยพบว่า ครูไม่มีเวลาว่างเพียงพอที่จะเตรียมสื่อ เตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะครูต้องใช้เวลาว่างไปทำงานอื่น ๆ จึงควรกำหนดให้ครูมีหน้าที่สอนเพียงอย่างเดียว กิจกรรมอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ควรมีเจ้าหน้าที่ประจำ เช่น การเงิน พัสดุ เป็นต้น เพื่อครูจะได้สามารถทุ่มเทให้แก่การสอนและการช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเต็มที่

4) แรงจูงใจในการเข้ารับการอบรม

ครูที่เข้ารับการฝึกอบรมบางท่านเป็นครูที่ผู้วิจัยติดต่อกับตนเอง และบางท่านผู้วิจัยติดต่อผ่านผู้บริหารโรงเรียน ในการขอให้เข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรม ครูมาอบรมเนื่องจากเป็นคำสั่งของหน่วยงาน การเข้ารับการฝึกอบรมจึงเป็นงานนอกที่ครูต้องสละเวลาส่วนตัวมาร่วมการฝึกอบรมนี้ แทนที่จะมีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่และความดีความชอบ นอกจากนั้นการอบรมปฐมนิเทศได้จัดในวันอาทิตย์เนื่องจากในวันจันทร์ถึงศุกร์ครูติดภาระการสอน และในบางโรงเรียนวันเสาร์ครูต้องทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรของโรงเรียน ผู้วิจัยจึงต้องจัดการอบรมปฐมนิเทศในวันอาทิตย์ แต่จากการสอบถามพูดคุยกับครูที่เข้าอบรมปฐมนิเทศนั้น ครูไม่อยากมาอบรมปฐมนิเทศในวันอาทิตย์เพราะไม่สะดวกและต้องสละเวลาส่วนตัวในวันหยุด ดังนั้นโปรแกรมฝึกอบรมควรจัดโดยหน่วยงานต้นสังกัดเพราะจะได้มีผลโดยตรงต่อการทำงานของครู ทำให้ครูมีแรงจูงใจสูงในการเข้ารับการฝึกอบรม ดังที่ ก่อ สวัสดิพานิชย์ (2519) กล่าวว่า การจัดอบรมครูประจำการและบุคลากรทางการศึกษา ควรมีเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อพัฒนาวิชาชีพการสอนให้ดีขึ้น ดังนั้น จึงควรเน้นในเรื่องการหาวิธีดำเนินการอบรมให้ครูประจำการและบุคลากรทางการศึกษามองเห็นความสำคัญของการเข้ารับการอบรมที่มีต่ออาชีพของตน ดังนั้นประโยชน์จากการอบรมควรมีผลต่อเนื่องไปถึงการเรียนของนักเรียนและหน้าที่การงานของผู้เข้ารับการอบรมด้วย นอกจากนั้น

หน่วยงานยังสามารถติดตามผลการฝึกอบรม ตลอดจนติดตามพฤติกรรมการสอนและให้การนิเทศแก่ครูได้

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการเผยแพร่โปรแกรมฝึกอบรมครูประจำการเพื่อสอนนักเรียนประถมศึกษาที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งแก่ครูประถมศึกษาเพื่อให้ครูเข้าใจนักเรียนเหล่านี้และสามารถช่วยเหลือนักเรียนได้ทันที่
2. การให้ความรู้พื้นฐานเบื้องต้นแก่ครูเกี่ยวกับนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งควรใช้สื่อโทรทัศน์ เพราะสามารถสื่อสารได้กับครูจำนวนมากและคนส่วนใหญ่ชอบการดูและฟังมากกว่าการอ่าน
3. ควรจัดให้มีการฝึกอบรมโปรแกรมฝึกอบรมนี้แก่ผู้บริหารการศึกษาด้วย ไม่จำกัดเฉพาะครูเท่านั้น เพราะผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทในการสนับสนุน หรือสกัดกั้นในการปฏิบัติงานสอนเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งของครู ผู้บริหารในระดับสูงขึ้นไปควรได้ตระหนักและมีนโยบายสนับสนุนด้วย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้เทคนิคและวิธีสอนต่าง ๆ ในการสอนนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง
2. ควรมีการวิจัยติดตามผลการปฏิบัติงานของครูที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโปรแกรมฝึกอบรมนี้เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนหลังการฝึกอบรมในระยะยาว
3. ควรมีการศึกษาวิจัยการนำเทคนิคและวิธีสอนจากชุดฝึกอบรมด้วยตนเองในงานวิจัยนี้ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ครูสังเกตและพบว่ามีพฤติกรรมคล้ายกับนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง